HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

וכחללה ועוכיה. והן ג' מצבעות מוזרות למקומן שמדם יכול לגלגל במוך חללו ג' מצבעות לכל לד הוי עירוב ומטמאין לף כלים והאי נמי משום טומאה דלוריתא היא: **גרגותני.** סל גדול מאד שבו מסננין היין בעת הבציר ונותנין אותו תחת קילוח הגת והיין מסתנן ויורד לבור כדאמרינן במסכת ע"ז (דף נו:) שלא יחזיר גרגותני לגת: **טהורין.** לף לקודש. ורבא לטעמיה דלוקי טעמא גזירה משום כלי שמין בפיו כשפופרת הנוד וכסל וגרגותני ליכא למיחש להכי: **לף עלמה לו טבילה.** שעשאן כ' מקוואות ואין שיעור לף בזה ולא בזה אע"פ שהמים מחברן בין חויר הנקרים מן זה מיבור: **והא אמרת כולה מחלחלא.** והמים הנובעין כאן בתין מנהר גדול ולא חשבינן כמחובר דבעינן מ' סאה במקום אחד: **והני מילי.** (ג) דאמרינן המטביל בכלי שמין בפיו כשפופרת הנוד טומאים בכלי טהור שלא היה הכלי המיון ניוך להטביל: **אבל** אם הוא ניוך להטביל: **מיגו דסלקא טבילה גופו של כלי.** ליטהר תוכו ע"י מים הנכנסין דרך פיו לכטומאתו כן טהרתו סלקא נמי טבילה לכלים שבתוכו: **הרי אלו טהורין.** למחומה ולא חלק בין פיו לשאר קצר: **ואם לא טבל כן.** כלומר אם לא הטביל את הכלי: **כשמפרש לה ואם אין** ניוך להטביל: **המים המעורבים.** למקוה ומאי לא טהר על ידיהן כלים שבתוכם עד שיהו מעורבין דרך פה רחב כשפופרת הנוד: **והא דר' חנינא.** לחוקיה (ה) טעמא משום חבילה וסל וגרגותני נמי כשאר כלים דמו והמטביל כלים לתוכן אין טהורין לקודש ורבא לחוקיה (ה) טעמא דמתני' משום עירוב מקוואות והא סל וגרגותני ליכא למיחש והטהורין תנאי היא: **למאן קאמרינן הכריס.** למי אנו אומרים טומאה זו שלא יטביל כלי בתוך כלי לחבר לחילו עם הארץ לא אתי קמן למשקל הלכך למחומה ליכא למיחש דהא מידע ידיע שיעור עירוב מקוואות ולענין כבידו של כלי נמי אם כבד הוא מגבירין אותו: **ת"ש קודם נמי.** על כרחך מתני' דקתני אבל לא לקודש בחבר עמהן לקודש ע"ה שלא יטביל כלי עם הארץ ומי אתי קמן למשקל טעמא: **פרומה נמי חזי ליה.** ישראל עם הארץ ומטביל ומשתמש בו תרומה וחמ"ל נותנה להכן: **לא מקבלינן.** תרומה מעם הארץ שלא בשעת הגיזות והבדים שהכל מטהרים את כליהן ע"פ חכמים כדתנן (לקמן דף כד:) עברו הגיזות והבדים והביאו לו חבית של תרומה לא יקבלנה ממנו: **על טהרת יין ושמן.** (ג) לקבל מידם יין לנסכים ושמן למנחות כדתנן בתמיתין (לקמן דף כד:) חומר בתרומה שביהודה נאמין על טהרת יין ושמן: **וכוגה נמה.** בשעת חיסור הנשמת ומקטיר לשמים: **כר' יוסי.** דאילו לרבנן לא מקבלינן כדאמר בפסחים בפ' אלו עוברין (דף מט:): **וניחוש לשלמה.** לא נטבול כלי בתוך כלי לתרומה לגמרי חזי עם הארץ ועביד הכי ואנו חוששין לת כליהן ומשמשין בהן: **דתנן.** במתני' דשיילינן מנייהו: **כלי חרס מגיל על הכל.** פ"ר המת בבית וטהרות בעלייה ותרומה בפחות מן הבית לעלייה והושיבו כלי חרס בפתחה וכלי חרס חוצץ בפני הטומאה לחינו מטמא מגבו ומגיל על כל מה שבעלייה: **שהוא טמא מת.** הכלי הזה היה טמא מחחילתו קודם שנחנו ע"ה על פי המרוכה: **והא טיהרתם לוכלין ומשקין שבחוכו.** פ"ר היה מוקף למיד פחיל בחהל המת והיא היא לעצמו

וכחללה בשחי אצבעות חוזרות למקומן סבר לה כהא דאמר ר"נ אמר רבה בר אבוה אי"א מעלות שנו כאן ב'שש ראשונות בין לקודש בין לחולין שנעשו על טהרת הקודש אחרונות לחולין אבל לא לחולין שנעשו על טהרת הקודש מאי איכא בין דרבא לדר' אילא איכא בינייהו סל וגרגותני שמילאן כלים והטבילן למ"ד משום חציצה איכא למ"ד משום גזירה שמא יטביל מחטין וצינוריות בכלי שאין בפיו כשפופרת הנוד סל וגרגותני שאין בפיהן כשפופרת הנוד ליכא ואזדא רבא לטעמיה דאמר רבא סל וגרגותני שמילאן כלים והטבילן טהורין ומקוה שחלקו בסל וגרגותני הטובל שם לא עלתה לו טבילה דהא ארעא כולה חלחולי מחלחלא ובעינן דאיכא מ' סאה במקום אחד ג'והני מילי בכלי טהור אבל בכלי טמא מיגו דסלקא טבילה לכוליה גופיה דמנא סלקא להו נמי לכלים דאית ביה ד'דתנן ה'כלים שמילאן כלים והטבילן ו'הרי אלו טהורין ואם לא טבל מים המעורבים עד שיהיו מעורבין כשפופרת הנוד מאי קאמר ואם לא טבל ה"ק ואם אינו צריך להטבילו (ו) ומים המעורבין עד שיהו מעורבין כשפופרת הנוד והא דרבא ודר' אילא תנאי היא דתניא ז'סל וגרגותני שמילאן כלים והטבילן בין לקודש בין לתרומה טהורין אבא שאול אומר לתרומה אבל לא לקודש אי הכי תרומה נמי למאן קאמרינן ח'חברים חברים מידע ידעי א"ה קודש נמי חזי ליה ע"ה ואזיל מטביל תרומה נמי חזי ליה ע"ה ואזיל מטביל לא מקבלינן מינייהו קודש נמי לא נקביל מינייהו הויא ליה איבה תרומה נמי הויא ליה איבה לא איכפת ליה דאזיל יהיב ליה לכהן עם הארץ חבריה ומאן תנא דחייש לאיבה רבי יוסי היא דתניא א"ר יוסי מפני מה ט'הכל נאמנין על טהרת יין ושמן כל ימות השנה כדי י'שלא יהא כל אחד ואחד הולך ובונה במה לעצמו ושורף פרה אדומה לעצמו אמר רב פפא כ"כמאן מקבלינן האידנא סהדותא מע"ה כמאן כרבי יוסי וניחוש לשאלה דתנן ל'כלי חרס מציל על הכל מ"דברי ב"ה ב"ש אומרים מ"אינו מציל אלא על אוכלים ועל המשקים ועל כלי חרס אמרו להם ב"ה לב"ש מפני מה נ'אמרו ב"ש מפני שהוא טמא ע"ג ע"ה נ'ואין כלי טמא חוצץ אמרו להם ב"ה והלא טיהרתם אוכלין ומשקין שבתוכו אמרו להם בית שמאי כשטיהרנו אוכלין ומשקין שבתוכו לעצמו

מאי איכא בין רבא לר' אילא. קשיא למורי מיכא ביניייהו טובא כלי חיון כסטטיל כלי מחוך כלי למחן דמוקי לה מסוס חליפה שייך בין בחיון בין בפנימי ולמחן דמוקי מסוס גזרה שמין בפיו כשפופרת הנוד ליכא למגזר רק בפנימי דבחיון ליכא למגזר דבכל ענין טהור והכי משמע לקמן (ד) ה"מ בכלי טהור אבל בכלי טמא מגו דמהניא טבילה לחיון מהני נמי בפנימי ותירץ לו הר"ר שלמחן דמחניתין בחיון טהור ופנימי טמא וכן משמע לישנא דקתני מטבילין כלי מחוך כלי הלכך לף שייך ביה טעמא דכבידו של כלי לגבי חיון וגם רבא מוקי לה הכי בסמוך דקאמר והכי מילי בכלי טהור והייט מחניחין דמיחוקמא הכי ומיהו רש"י מפרש במחניחין מטבילין כלי מחוך כלי בשאיכם טומאים ולא נראה להם לפי' בכלי שמין בפיו בשפופרת הנוד אס היו שניהם טומאים מהני שפיר למגו דסלקא לחיון והשתא לפי סברת רש"י מיכא ביניייהו חיון שלא כח להטמיא עדיף ליה למשכח לף בפנימית סלקא טבילה:

אבא שאול אומר לתרומה וכו'. ל"ע מאי לף שמין בעבר והטביל והטבילן קאמר בעבר: **שלא יהא בונה במה לעצמו ושורף פרה לעצמו.** דהא לכן נאמנין ע"ה על שמירתה והכי תניא בתוספתא לחגיגה ר' יוסי אומר הכל נאמנין על שמירתה:

לא מקבלין מינייהו. רש"י פירש דבשעת הגיזות נאמנים לפי שחבירים מטהרין כליהן עבור הגיזות והבדים אמרינן לף מהימן ול"ע דפותח בחבילו לף מהימן לף סופו מסוס תחילתו דקתמיה ליה בפרק קמא דביצה (דף יף:) ואם היו טהורים בדין בלאו הכי נמי מסתבר לף מסמע דחכמים ורבי יהודה סוין בטהורים כל יחות הרגל לחוד וכן משמע בפ"ק (לקמן דף כו.) כל ישראל כלים אחד חבריס עשו כולם חבריס ברגל והכי משמע בתוספתא בפיפא:

כמאן מקבלין סהדותא מע"ה ברבי יוסי. הר"ר אלחנן אומר דקיימא לן כרבי יוסי וחייסינן לאיבה לפיכך מזמנין עכשיו בכל ע"ה לף על גב דאמרינן בברכות (דף מז:) אין מזמנין על ע"ה וגם רב מנגיח בר תחליפא לף רצה לזמן עליהם והר"י מפרש דלא כל הרואה ליטול את הפת להחזיק לעצמו כתלמיד חכם שלא לזמן על ע"ה כהן כמותו אבל הקדש לא יכיל למיהביה אלא לחבר ועלתה משום איבת ע"ה לא מטהרין כלים בתוך כלים לקדש אפילו לחברים ור' יוסי הוא דחייש לאיבה של ע"ה. וכר' יוסי מקבלין עדותו של ע"ה. ומקשינן ותוב וניחוש לשאלה דלמא שאיל חבר כלי מע"ה לא שאיל. והא מדתנינן כשטיהרת את הכלי טיהרתו לך ולו אלמא שאלו חברים מהם. ופריך רבא כי שאלינן כלים מהם מטבילינן להו אי הכי עד דאמרי ב"ה. והלא טהרתן אוכלין ומשקין שבתוכו לימרו דמטבילינן

ה) מקוואות פ"ו מ"ג [וע"ש בר"ש וברמב"ם ופתו"ט], ו) [במשנה דמקוואות לימא] לף שהוא מלא ולכך כתב הר"ש דהא לימא לף הוא בריים ע"ש ולפ"ד הר"ש ים לגרום הכא דמניא לף היא גופא ל"ע מ"ש לף בפיפ הש"ס [במשנה], ז) [תוספתא פ"ג], ד) עדיות פ"ג מי"ד, ה) [במשנה לימא כדבריו], ו) כלים פ"י מ"ח, ז) [ממו להס כל"ל], ח) [לעיל כח.], ט) [לעיל כח:],

הגהות הב"ח

(א) גמ' ומים המעורבין. נ"ב כלומר אם מים המעורבין בשיעור הצריך לעירוב כשפופרת הנוד: (ב) רש"י ד"ה והכי מילי הא דאמרינן: (ג) ד"ה על טהרת יין ושמן ומותר לקבל מידם: (ד) תוס' ד"ה מאי מיכא וכו' משמע לקמן דקאמר והני מילי:

גליון הש"ס

גמ' שלא יהא כל אחד ואחד הולך. ע' תוי"ט רפ"ב דפרה:

רבינו חננאל

לתרתי משום מעלה אחת משום חציצה עשר ולרבא אחת עשרה. ואמרינן מאי איכא בין לר' אילא ובין רבא איכא ביניייהו סל וגרגותני שמילאן כלים והטבילן שרבי אילא סבר כבידו חוצץ ואין טבילה עולה להן ורבא סבר כי אמרינן אין מטבילין בתוך כלים כגון כוסות בכוסות או כוסות בקערות או קערות בקערות וכיוצא בהן שיש בהן מי שפיהן צר וחיישינן דלמא אתי לאטבולי במי שפיו צר פחות מכ' אצבעות שוחקות אבל סל וגרגותני פומייהו רויחן טובא לא חיישינן דהא ליכא סל וגרגותני פחות פומייהו מכ' אצבעות ואזדא רבא לטעמיה דאמר סל וגרגותני שמילאן כלים והטבילן טהורין מקוה שחלקה בסל וגרגותני הטובל שם לא עלתה לו טבילה מפני שחולקת את המים ואינן נמצאין מ' סאה במקום אחד. ואי אמרת האיכא נקבים קטנים שהמים מבצבצין בהן כמו נביעת מים לא מטהרין כהאי גוונא דהא ארעא כולה מחלחלי מחלחלא ובעינן עד דאיכא מ' סאה במקום אחד וה"מ (ב) בסל וגרגותני שהן טהורין אבל הן טמאין וצריך להטבילן מגו דסלקא להו טבילה סלקא נמי טבילה להני כלים דבגווייהו כמו הדלי התנן במקואות פ"ו דלי שהוא מלא כלין והטבילן הרי אלו טהורין אם לא טבל המים מעורבין עד שיהא מעורבין כשפופרת הנוד ותריצנה הכי אם לא טבל הכלי אלא הוא טמא וצריך להטבילן כמים מעורבין הן שאין כלי טמא חוצץ ועלתה טבילה לכלי. ואם הדלי טהור שאין צריך כלים מהם מטבילין להו אי הכי עד דאמרי ב"ה. והלא טהרתן אוכלין ומשקין שבתוכו לימרו דמטבילין

ו) מש"כ רבינו וה"מ בסל וגרגותני ל"ע דהא בסל וגרגותני בעלמא יש בהן בשפופרת הנוד ומותר לטבול בהם אף אם הן טהורין ועי' רש"י ד"ה וה"מ ול"ע.

ה א מיי' פי"ב מהלכות מחנות ה"ח:
ו ב מיי' שם הלכה מו:
ז ג ד ה מיי' שם הלכה ג
ופ"ג מהלכות מקוואות הלכה כו ופ"ו הלכה ח
טוש"ע י"ד סימן רל סעיף ט:
ח ו מיי' שם פ"ג הלכה כו ופ' יב מהלכות מעשה מכשב ומושב הלכה ג:
ט ז מיי' שם פי"ח מהלכות מעשה מכשב ומושב הלכה ג:
י ח מיי' פי"ח מהל' עדות הלכה ב ועי' שם בכ"מ
טוש"ע ח"מ סימן לד סעיף יח:
יא ט י כ מיי' פכ"ג מהלכות טומאת מת הלכה ג:

רבינו חננאל (המשך)